

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Επιμέλεια: Χαρά Ολυμπίου & Αναστασία Μουσκεφτάρα - φιλόλογοι

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

► Με τον όρο περιγραφή εννοούμε την αναπαράσταση μέσω του λόγου χώρων, προσώπων, αντικειμένων, φαινομένων κ.λπ. Η περιγραφή ως είδος κειμένου συνδέεται με το χώρο.

► Η περιγραφή τοπίου

• Ακολουθεί πορεία από το γενικό στο ειδικό, από γενικές εικόνες σε λεπτομερειακές.

Οργανώνεται:

α. με βάση ένα σταθερό σημείο περιγραφής, όταν ο συγγραφέας μένει ακίνητος και από κει περιγράφει το χώρο. β. με βάση την κίνηση προς ένα τέρμα (το σημείο περιγραφής δεν είναι σταθερό):

- από μακριά πάμε κοντά

- από βόρεια πάμε νότια κτλ.

- από πάνω πάνω κάτω και το αντίστροφο.

Η επιλογή του υλικού μιας περιγραφής εξαρτάται:

• από την οπτική γωνία, τη θέση δηλαδή αυτού που περιγράφει στο χώρο

• από την ιδιαίτερη προσωπικότητα, το χαρακτήρα του

• από τη σκοπιά που αντιμετωπίζει τα γεγονότα.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ

► Η γλώσσα της περιγραφής χαρακτηρίζεται από:

• σαφήνεια, ακρίβεια

• χρήση επιθέτων (για σταθερές ιδιότητες) που προσδίδουν ζωντάνια και παραστατικότητα,

• κυριαρχία του ενεστώτα και εξακολουθητικών ρημάτων που δηλώνουν τη διάρκεια, τη μονιμότητα του αντικειμένου που περιγράφεται συχνή χρήση βοηθητικών ρημάτων (είμαι, έχω)

• χρήση επιρρημάτων για προσωρινές ιδιότητες των περιγραφόμενων στοιχείων.

Σε άλλα είδη περιγραφής (προσώπου, ζώου, αντικειμένου κ.λπ.), η οργάνωση της περιγραφής ακολουθεί μια πορεία από τα απλά στα σύνθετα ή από τα δευτερεύοντα στα κύρια-σημαντικά στοιχεία κτλ.

Η χρήση των επιθέτων προσδίδει μεγαλύτερη ζωντάνια, παραστατικότητα αλλά και σαφήνεια στην περιγραφή και μας βοηθά να φανταστούμε πιο εύκολα και πιο λεπτομερειακά το αντικείμενο που περιγράφω.

ΑΦΗΓΗΣΗ

► Με τον όρο αφήγηση εννοούμε την προφορική ή γραπτή παρουσίαση ενός γεγονότος ή μιας σειράς γεγονότων πραγματικών είτε φανταστικών

► Η αφήγηση οργανώνεται με άξονα τοχρόνο, αλλά τα γεγονότα ή οι καταστάσεις που εξιστορούνται συνδέονται αιτιολογικά μεταξύ τους.

► Η αφήγηση στηρίζεται στην ακόλουθη δομή:

A. Πληροφορίες για τους «πρωταγωνιστές/ήρωες», το χώρο, το χρόνο, την κατάσταση από την οποία ξεκινά η αφήγηση.

B. Η εξέλιξη της αφήγησης και η έκβασή της.

Γ. Η λύση (το τέλος της ιστορίας) και η κρίση του αφηγητή για το νόημα της ιστορίας. Πολλές φορές η κρίση του αφηγητή μπορεί να συμπίπτει με τη λύση.

► Κύριος χρόνος της αφήγησης είναι ο αόριστος, που ως συνοπτικός χρόνος είναι κατάλληλος για να δηλωθεί η εξέλιξη, η αλλαγή που αναπαριστά η αφήγηση, αλλά χρησιμοποιείται και ο παρατατικός. Επίσης συχνά χρησιμοποιείται και ο ιστορικός ενεστώτας στη θέση του αορίστου, για να δοθεί ζωντάνια στην αφήγηση.

► Στην αφήγηση χρησιμοποιούνται συνδετικές λέξεις ή φράσεις που δείχνουν: α. τη χρονική σειρά των γεγονότων (π.χ. ύστερα, μετά, στη συνέχεια κ.λπ.)· β. την αιτιολογική σχέση μεταξύ τους (π.χ. επειδή, καθώς, αφού, ενώ, έτσι κ.λπ.).